

לדבר שלקום

מיסודו של המלובין ראש המקובלים הגאון הצדיק רבינו מרדכי שרעבי זיע"א

י-ם	ת"א	ח'יפה	ב"ש
5:16	5:35	5:36	5:36
6:30	6:32	6:31	6:31
7:06			

דבר ה'

טאנר השמיני באת מו"ר עט"ר המקובל רבי מנחם טמאלי שליט"א

מהי החשיבות במחיית עמלק?

עמלק מרומז בכס' שבע יכול צדיק וקם'

ויש כאן רמז נפלא שאם יהודי חלילה נופל ליאוש ועצבות, בחשבו שהרי ממילא ירד ממדרגתו, ושוב אין לו תקומה ולא תועיל לו תשובתו, זה הוא מכוחו של היצה"ר. לכך מרומז עמלק בסוף אותיות הפסוק (משלי כד, טז): שבע' יפול' צדיק' וקם'. ובזה יתחזק האדם לשוב בתשובה ולא להתייאש. (ליקוטי מוה"ר"ן תניינא יט)

ועל כן ראו חז"ל לקבוע את יום צום תענית אסתר כדי לעורר לבם של ישראל בתשובה, ובכך ימחה שמו וזכרו של עמלק מן העולם, עד בלתי השאיר לו שריד בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. וכך היה בזמן מרדכי ואסתר שידע את כל אשר נעשה בשמים ממעל כי גבר ס"מ שרו של עמלק, מחמת שנהנו ישראל מסעודתו של אותו רשע, ומיד עורר מרדכי את ישראל לשוב בתשובה, והכריז צום בכי ומספד שק ואפר, ובכך התיש כח שרו של עמלק למעלה.

עמלק חפיל ליאוש

כתב הגה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע בזה"ל: קליפת עמלק נקראת רג"ע, כמו שכתוב (במדבר כד, ט) ר'אשית גוים ע'מלק, ר"ת רגע, ולכן צונו הקב"ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור (שמות ז, טז), שבכל דור מתלבש זה עמלק הרשע באופנים אחרים ובדור שלנו ב"יאוש" ע"כ. (אור הפורים פ"ב כא), נמצא שקליפת עמלק מייאשת את האדם ומפילה אותו ברגע, ועל האדם להילחם בקליפה זו ולא להיכנס ליאוש על שום דבר בעולם, כי בכח היאוש להפיל את האדם לשאלו תחתית.

ובכח עמלק להרפות את ישראל לבל יעסקו בתורה כהוגן, וכדכתיב, "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים" (שמות יז, ח). ודרשו חז"ל (בבבבבות ה:): שרפו ידיהם מן התורה. ובזה מבארים רבותינו שכל כוחו של עמלק הרשע להפיל את האדם מאמונת ה' וליתן בו קרירות בעבודת הבורא. כמו שדרשו, עמלק ר"ת ע'מלק מ'קרר ל'בבות ק'דושות, כדכתיב (דברים כה, יח) "אשר קרר" בדרך מלשון קרירות. (ע"פ אמרי אהרן רוס פר' כי תצא), ועל זה אנו נצטוו להילחם עם העמלק הזה מדר דר, ואין השם שלם ולא הכסא שלם עד שימחה שמו של עמלק מהעולם, כי עמלק רוצה להילחם עם הנשמה של ישראל ולקרר אותה מהעבודת ה', ויה"ר שזנכה שהקב"ה יתגלה שמו ויבא להילחם בעמלק וישמידם עד שלא יסאר בהם זכר, ויהיה ה' אחד ושמו אחד. **שבת שלום.**

זה שכתוב (שם, יב): "וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה". והגמרא אומרת (ברכות נד.) הרואה אבן שישב עליה משה בשעה שעשה יהושע מלחמה, צריך שיתן הודאה לקב"ה, וקשה כי לכאורה היה להודות לקב"ה כשרואים את שדה הקרב שבו חלש יהושע את עמלק, עיין שם במהרש"א.

ושמעתי שמכאן לומדים ששדה הקרב אינו מקום הנס, אלא מקום הנס הוא האבן שישב עליה משה, כי שם היו מסתכלין ומשעבדים ליבם לאביהם שבשמים, ובזה היתה תלויה הכרעת המלחמה, לכן דוקא שם צריכים ליתן שבח והודאה. ומבואר בזה שכשאדם לא מסיח דעתו מעבודת ה' בזה נעשית המלחמה בעמלק. (ע"י בספר זכרון להגר"ב זולטי עמ' תפג שהביאו בשמו).

כאשר יש אחדות אין לעמלק כל שליטה על ישראל

ועמלק כוחו לפזר ולפרד בין עם ישראל, והוא יודע שזה ההצלחה שלו על עם ישראל וכמו שאמר המן לאחשוורוש (אסתר ג, ח) "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד" פירוש "ישנו עם" שבאמת "אחד" הם, וכמו שנאמר (דברי הימים א יז, כא) "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". אבל כוחו לנצחו על ידי שנעשה הימנו "מפוזר ומפורד" על ידי שנאת אחים.

כתיקון לקטרוגו של עמלק, קבעו חכמים את קריאת פרשה זו ליום שבת קודש. בשבת קודש מתאחדים נשמות ישראל למקור האחדות, כמאמר רשב"י זי"ע "זה"ק תרומה דף קלה.": "רזא דשבת איהי שבת דאתאחדת ברזא דאחד". כנסת ישראל מתאחדת בנועם אחדותו יתברך ה' אחד ושמו אחד", וכנסת ישראל "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (שם), ואז יש בכוחה של כנסת ישראל להתגבר ולדחות את קטרוגו של עמלק. שכן כל כוחו של עמלק לא היה, אלא: "ויזנב בך כל הנחשלים אחרך" (דברים כה, יח), אבל "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" (דברים לג, ה) כאשר יש אהבת אמת ואחדות כל שבטי ישראל לחטיבה אחת, אין לעמלק כל גוע וכל שליטה להרע לישראל.

יובן על פי מה שאמרנו חז"ל (ב"ב טז.) ששרו של עשו עמלק הוא היצה"ר המחטיא את האדם, והוא יורד ומסית עולה ומקטרג, וכמו שאין האדם יכול לנצח את יצר הרע, אלא אם כן יהיה צדיק כל הזמן ויעבוד את השי"ת ולא יסיח דעתו, כך היא מלחמת עמלק.

תיקנו חכמים לקרוא את פרשת זכור, מעשה עמלק בחודש אדר דוקא, שהוא הכנה לחודש ניסן, חודש גאולתן של ישראל. כמאמר רבותינו (ערכין יא:): בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. ובודאי קודם גאולתן של ישראל שאז יזכו לעילוי רב ונצחי יתעורר שוב עמלק לקטרג עליהם, והיא מלחמת גוג ומגוג שתוקדם לביאת המשיח.

ודע כי הזכירה שציותה התורה (דברים כה, יז) "זכור את אשר עשה לך עמלק", אין זה רק על המלחמה הגשמית שנלחמו עמלק בישראל כשיצאו ממצרים, כי הוא כבר נאבד מן העולם. אלא הכוונה היא על המלחמה הרוחנית, שהיא עומדת בתוקפה עד היום בעוונותינו הרבים, כמבואר בספרים הקדושים. ומבואר בספרים דעל ידי אמירת "זכור" בציווי השי"ת, מתעורר למעלה ענין מחיית עמלק, אשר הקב"ה יקיים אותו בפועל וימחה את עמלק למעלה ולמטה, וכל שנה ושנה מוחים את עמלק ומחלישים את כוחו, וכן בכל פעם שאנו מגנים אותו ומזכירים מחיית עמלק מוחים חלק מעמלק מן העולם עד שנעביר אותו לגמרי. (אור הפורים פ"ב טו.)

זכור של עמלק לעורר ספיקות באמונה

"עמלק" גימטריא "ספק", דבר זה מורה על כוחו של עמלק שדרכו להחזיר באדם ספיקות באמונת ה' ואמונת התורה. התחזקות באמונה דהיינו תמימות ללא ספיקות וללא פקפוקים, היא המלחמה הכבדה בעמלק, ולפיכך תמצא כי עמלק לא יכול לישראל אלא בשעה ש"אתה עיף ויגע ולא ירא אלקים" (דברים כה, יח). אבל בשעה שישיראל שלימים וחזקים באמונתם, אין מקום כלל לפקפוקיו וספיקותיו של עמלק. רמז לדבר כי "המן - אגג" גימטריא "אמונה", לרמז כי לא ניצחו ישראל את המן האגגי אלא בתוקף אמונתם בה'. צא וראה, כי במלחמת משה בעמלק, נאמר (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", כי עיקר המלחמה בעמלק היא התחזקות באמונה.

"והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" (שמות יז, יא). וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא כל זמן שישיראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדים את ליבם לאביהם שבשמים היו מתגברים. ואם לאו היו נופלים ח"ו. (ר"ה פ"ג מ"ח).

הצדיקים בחידושי תורתם שמחדשים בוראים גם כן שמים וארץ חדשים

"וַיְהִי אִמּוֹן אֶת הַדָּסָה" (ב, ז)

בספר דגל מחנה אפרים (דרוש לפורים ד"ה עוד ירמוז ויהי) כתב כי במגילה נרמזת מעלת עסק התורה, ואביא לפניך לשון קדשו: יובן על דרך "ואהיה אצלו אמון" (משלי ח, ל), ובזוהר הקדוש (וילך דף רפה ע"א) דרש אל תקרי אמון אלא אומן. נמצא שעל ידי התורה ברא הקדוש ברוך הוא את העולם. וידוע שהצדיקים בחידושי תורתם שמחדשים בוראים גם כן שמים וארץ חדשים ונתחדש על ידיהם תמיד מעשה בראשית, וידוע שמעשה בראשית נקרא מלאכה כמו שכתוב (בראשית ב, א): "ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו וגו'". והקב"ה האומן הגדול על ידי כלי מלאכתו היינו התורה ברא כל מלאכתו, וכן הוא בצדיקים על ידי התורה שמחדשים בה נתחדש מעשה בראשית ונעשים הם אומנים, שעל ידם נעשית המלאכה.

ודבר זה רמוז במה שכתוב על מרדכי הצדיק (אסתר ב, ז): "ויהי אומן את הדסה" היינו על ידי התורה שנקרא חיים גימ' הדס (עם הכולל), ללמדנו שעל ידי התורה היה בורא שמים וארץ חדשים.

הפלא הגדול של המגילה

"אִין אֶסְתֵּר מְגַדֶּת מוֹלַדְתָּהּ וְאֶת עֲמָה" (ב, כ)

מסופר על הגאון רבי אייזל חריף ז"ל, שישב שנה אחת בפורים עם בני עירו וכאשר ליבו היה מבוסס עליו, שאל ואמר: האם יודעים אתם מה היה הנס והפלא הגדול ביותר בפורים? אומר לכם: "אין אסתר מגדת מולדתה" - הדבר הזה, שאשה יכלה לשמור סוד! זה היה הפלא והנס הגדול ביותר בנס פורים (מאוצרונו הישן אסתר עמ' 207).

מדוע גידל אחשוורוש את המן מעל כל השרים

"אֲחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִדַּל הַמֶּלֶךְ אַחְשֻׁרוּשׁ אֶת הַמֶּן בֶּן הַמְּדֵתָה הָאֲגָגִי כו' (ג, א)

משל לגוי שהיה לו סוס, חמור וחזיר. האכיל את הסוס ואת החמור במידה ואילו החזיר זלל כאות נפשו בלי כל הגבלה. נענה החמור ואמר לחברו הסוס, אינני יורד לסוף דעתו של אדונו, לנו המשרתים אותו בנאמנות ועובדים קשה בשבילו הוא נותן לאכול במידה קצובה, בעוד שהחזיר שאינו עושה כלום מתפטם הוא לו באין מפריע. השיב לו הסוס, חכה למועד הנכון ויתברר לך הדבר. והנה כאשר הגיע זמן חגם של הנוצרים, לקח הגוי את החזיר נחר אותו וצלה אותו. הנמשל כך היה גם עם המן קודם "גידל המלך את המן", ואחר כך נאמר (ט, כה) "ותלו אותו ואת בניו על העץ" (ע"פ מגילת סדרים דרשות עמ' קו).

אין מכבדין בדג"ם

מאיזה טעם "גדל המלך אחשוורוש את המן וגו' מכל השרים" (אסתר ג, א), כי הוא מסטרא דחובה, ומזה הטעם מים אחרונים - חובה אינון (חולין קה:). ובאתרא דחובה שריון, והן הן המים הזדונים שעליהם אמר (תהלים קכד, ו): "ברוך ה' שלא נתננו טרף לשינייהם", כי מים אחרונים אין בהם ברכה, וכמו שגבי בלעם אתמר (במדבר כד, יא): "והנה מ'נעך ייה' מ'כבוד", "ר"ת מים, שבלעם היה מן מים אחרונים שאין מכבדים בהם (עי' ברכות מו: "אין מכבדין לא בדרכים ולא בגרשים ולא בידים מזהמות", פירש"י: בנטילת מים אחרונים), וסימן: אין מכבדין בדג"ם, נוטריקון: ד'רכים ג'שרים י'דים מ'זוהמות וכו' (מגלה עמוקות פורים דרוש ג).

"לעליית הסולם - הגדול קודם, לירידת הסולם - הקטן קודם" (מסכת דרך ארץ זוטא פ"ו ה"א). דרך ארץ זה (שבעליה על סולם מכבדים קודם את הגדול, ובירידה - הקטן קודם) לא נתנהג בעולם, ועליה בביאתם, וירידה בצאתם, הגדול עובר. ונתנו סימן דורשי רשומות: אין מכבדים בדג"ם, דהיינו: ד'רך, ג'שר, י'ם, מ'דבר. דבמקומות דאיכא ספק סכנה, ליכא כבודות (כבודות). אך בסולם, כמו שהוא בידיה שמה יתגלגל ויפול, כן החששא יותר בעליה (עיני כל חי פלאגי מסכת דרך ארץ שם).

המקיים מאה ברכות בכל יום כאילו הקריב קרבן

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם" (א, ב)

"מכם", אמרו מכאן, שכל המקיים מאה ברכות בכל יום כאילו הקריב קרבן. מנין, מכ"ם קרבן לה', מכ"ם עולה מאה. לומר שהמברך נחשב כמקריב קרבן, כי מקריב נפשו לפני בוראו (ילקוט מעין גנים).

להתרחק מהגאווה עד קצה האחרון

"כָּל הַמְּנַחֵה אֶשֶׁר תִּקְרִיבוּ לֵה' לֹא תַעֲשֶׂה חֲמִץ כִּי כָּל שָׂאֵר וְכָל דְּבֵשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֶשֶׁה לֵה'" (ב, יא)

הטעם שמאס השי"ת בשאור ובדבש, משום שדרך השאור כשמתחמץ הוא מתנפח. וכן הדבש כשיחממו אותו יתנפח, שזה מורה על הגאווה, ולכן מאס אותם השי"ת מלהקטירם, ללמד שיתרחק מהגאווה עד קצה האחרון ובפרט בתפילה, שנאמר (תהלים קל, א): ממעמקים קראתיך ה', וכן כתוב (תהלים נא, ט): זבחי אלהים רוח נשברה.

ובמסכת סוטה (דף ה.) אמר רב נחמן לא מינה ולא מקצתה, וכן כתוב (תהלים קא, ה): גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל, והטעם כי גבה עינים ורחב לבב, הם כדמיון שתי וערב - עבודה זרה [שכן הולך הוא לגובה ולרוחב], וזו מידתו של בלעם הרשע. (ילקוט המוסר ואבני השהם).

לא ירדוף אחר המתוק לחנו

וטעם הרחקת הדבש - להורות לאדם שלא ירדוף אחר המתוק לחנו (ספר החינוך מצ' קכ"ו). והרמב"ן נתן טעם, כדי שיהא שיתוף רחמים בדין, ולא יהיה מתוק לגמרי. (מדבר קדמות).

תפילה שלא בזמנה אינה מתקבלת אף אם היא עריבה

אמרו חז"ל בברייתא דפטום הקטורת (כריתות ג.) אילו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה, ולמה אין מערבין בה דבש מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה'. ויש לשאול, מה ראה התנא לומר לנו כי לולי אסרה תורה - ריחה של הקטורת היה נפלא שבעתיים.

וראיתי בשם האדמו"ר רבי אברהם מסוכטשוב זצ"ל שפירש, כי זה אמור כלפי אותם צדיקים המאחרים את תפלתם לאחר זמנה בכדי להתפלל בכונה ובדבקות, ולזה בא התנא ולימד, שכשם שאין אנו יכולים לערב דבר בקטורת אף על פי שעל ידי זה ישתפר ריחה עד שלא יוכל אדם לעמוד מפניה, והיה יכול האדם להעלות בדעתו שיש בזה הדור מצוה, מכל מקום מחמת איסור תורה - אין מערבין בה דבש. כך הוא לענין התפילה, אין אנו יכולים ללכת אחרי העריבות והדביקות שבתפלה, אף אם היא תערב לנו בכפל כפליים, כל עוד התפלה נאמרת לאחר זמנה ושלא כדינה.

השומר שבת מתכפרים עוונותיו

"וְיִכַּפֵּר עֲלֵינוּ הַפֶּהָן וְכו' לְאִשְׁמֵהּ בָּה" (ה, כו)

"לאשמה בה" - ר"ת לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי, כלומר שהשומר שבת כהלכתו, ע"י זה מתכפרים עוונותיו ומקרב את הגאולה, ונמצא שסיים את הפרשה בכי טוב. ועוד יש לומר, וכפר עליו הכהן, ר"ת גימטריא: אף. וסופי תיבות: נ"ו, שהם ר"ת: נפשו ורוחו ונשמתו. לרמוז שע"י הקרבן מתכפר כל חרון אף שהיה עליו ע"י עוונותיו, ומזכה את נפשו ורוחו ונשמתו לעולם הבא (ילקוט המוסר ואבני השהם).

סגולות לפורים

עם סגולה

סגולות מועילות במקורות מוסמכים

א. מקובל מ ת ל מ י ד י הבעש"ט שבפורים כל העולמות המה בשמחה וברצון, ויש הארה גדולה מיום רגיל. לכן יבקש

חכמים ח"א סימן מ', לאומרה לאחר קיום מצוות הפורים.
ב. כתב בדרשות החת"ס קבלתי מרבי שקיבל מהגאון בעל שם יעקב. שכל העוסק בתורה בין מגילה לדילה למגילה דיומא, מובטח לו שהוא בן העוה"ב.
ג. השותה ושומח בפורים, כאילו התענה משבת לשבת.

האדם על כל עניניו בני חיי ומזוני, ויש עת רצון גדולה בשמים. ורמזו בזה את מאמר חז"ל: כל הפושט יד (דהיינו כל המבקש) - נותנין לו כל מה שמבקש. וכתב הרב פלא יועץ שכל המתפלל בפורים תפילתו בוקעת רקיעים. ויש תפילה מתוקנת לרבינו יוסף חיים בעל הבא"ח בספרו לשון

תשובה: ראשית יש לגבאים לדחות את זמן תפילת ערבית לאחר צאת שבת כדי שיכולו הציבור להתארגן בצאת השבת, ולא יכשלו באיסור מכוין מקודש לחול (פשוט), לאחר תפילת שמונה עשרה יאמרו ויהי נועם עד ואתה קדוש, (ש"ע סי' תרצג סעי' א), ויברכו על הנר ברכת

'מאורי האש' (בי"ס ס"ס תרצג, פ"ח שם, חז"ע פורים ע"מ סז), ואם יש מקומות שנהגו שלא לברך ברכת 'מאורי האש' יוכלים להחזיק במנהגם (כה"ח סי' תרצג ס"ק י), ואחר ברכת מאורי האש, יקראו את המגילה, והבדלה יעשו רק אחר קריאת המגילה (רמ"א שם) כדי לאחר את ההבדלה ביציאת היום (משנ"ב ס"ק ג) ובהבדלה שעושה בבית לא יברך 'מאורי האש' אלא האשה תברך (כה"ח שם ס"ק יא) ואם האשה לא יודעת לברך יכול האיש לברך כדי להוציא אותה ידי חובה (יבי"א ח"ד סי' כד).

שאלה: האם אני יכול לתת מתנות לאבינונים ממעשר כספים?

תשובה: את עיקר חיוב מתנות לאבינונים (בערך כעשר ש' לכל אביון) אין ליתן ממעשר כספים, אך אם מוסיף על עיקר החיוב יכול ליתן את שאר הסכום ממעשר כספים (משנ"ב סי' תרצד ס"ק ג).

שאלה: האם יש ענין ללבוש בגדי שבת בפורים?

תשובה: ילבש בגדי יום טוב מליל פורים ולא כאותן שנהגין ללבוש בבוקר יום פורים, והוא זכר לותלבש אסתר מלכות, ומרדכי יצא בלבוש מלכות, ואיך יתכן לקרוא פסוקים הללו במגילה בלבוש חול (מועד לכל חי סי' לא או יח, כה"ח סי' תרצה ס"ק יג וכ"פ הרמ"א שם סעי' ב).

[הרבנים המשיבים: הרב שלמה חיים אלימלך]

שאלה: אם לא שמעתי מילה אחת מהמגילה, האם יצאתי ידי חובה?

תשובה: צריך לשמוע את כל המגילה, ואם החסיר תיבה אחת לא יצא וצריך לחזור ולקרא מאותה התיבה והילך (ש"ע סי' תרצ סעי' ב), ואפילו החסיר רק אות אחת צריך לחזור ולקרא את אותה התיבה בשלמות (שם סעי' יד בה"ל ד"ה אין בסופו), ואינו יכול להשלים את אותה התיבה לאחר הקריאה כיון שנחשב קורא למפרע (ש"ע שם סעי' ו).

שאלה: הילד שלי הפריע באמצע מגילה ולקחתי אותו לבית האם אני צריך לחזור ולשמוע את כל המגילה?

תשובה: אם שמע את רוב המגילה מהשליח ציבור, ואח"כ לקח את הילד לבית, יכול להשלים את שאר המגילה אף מחומש או ממגילה פסולה (ש"ע סי' תרצ סעי' ו) אף אם הוא הפסיק שיעור זמן כדי לקרא את כל המגילה כולה, ולבני אשכנז אם היה ההפסק מחמת אונס [והיינו כמבואר בס' סה במג"א דהיינו שאין המקום נקי או אין הגוף נקי] אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש (משנ"ב סי' תרצ ס"ק יט) ולבני ספרד אין חילוק ולעולם חוזר רק למקום שפסק (כה"ח שם ס"ק לה).

שאלה: מהו סדר ודיני פורים השנה (לבני פרזים) שחל פורים במוצאי שבת?

האור שבפורים

כדי להמחיש עד כמה ההארה בפורים גדולה, כתב בספר 'מאור ושמש' (רמזי פורים ע"מ תג), כי המעלה של פורים גדולה היא ממעלת השבת. הנה בשבת המלכות מתעלה עד מוח חכמה, ומאיר החכמה בכל העולמות, וזה רק בתפילת מוסף בקדושת הכתר, ואינו נשאר כל היום. לעומת זאת בפורים נפעל על ידי מרדכי ואסתר שמוח החכמה נתגלה והופיע על כל העולמות כל היום. והארה זו נשארה לנו לכל הדורות בכל שנה ושנה ביום פורים.

ובענין זה אמר הרה"ק מסאטמר ז"ל, שכל הצרות שסובלים בעולם, הכל כדאי הוא בשביל פורים אחד, לקרות את המגילה פעם אחת ולזכות פעם אחת לבחינה של פורים, בשביל זה לבד כדאי היה כל העולם כולו, ואילו לא באנו לעולם רק בשביל זה ג"כ כדאי.

פורים יותר גדול מיום הכפורים

איתא בתקוני זוהר (תקונא עשרין וחד), פורים איתקריאת על שם יום הכפורים. והרה"ק מרוזין ז"ל כתב, דהגם שמפשוטות לשונו משמע שהיום הקדוש יום הכיפורים גדול במעלה מפורים, שפורים רק איתקריאת ע"ש יום כפורים, אבל, אומר אני שפורים יותר גדול מיום הכיפורים, כי יום כפורים נקרא יום כפורים עם כ"ף הדמיון, והיינו שהוא כ'פורים, והרי מי נתלה במי? הקטן נתלה בגדול, הוי אומר שפורים יותר חשוב מיום כפורים.

וטעם הדבר כי יום כפורים אינו מכפר אלא לשבים אבל לשאינם שבים אינו מכפר, והכי נקטינן. ופורים מכפר בין לשבים ובין לשאינם שבים, כי על פורים אמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי מגילה א, ד): "כל מי שהוא פושט ידו ליטול נותנין לו", משמע אפילו כשאינו ראוי לזה, רואים מזה שמעלת פורים גדולה מיוה"כ.

(אורות הש"ס רוז'ין מגילה ז. ד"ה קיימו וקבלו).

והוסיף האדמו"ר מרוז'ין נראה שזה יצא להם ממה שדרשו על הפסוק (אסתר ט, כז) "קיימו וקבלו". ואמרו חז"ל (מגילה ז). קיימו למעלה מה שקבלו למטה, ולמטה הרי קבלו מתנות לכל דורש מבלי לבדוק בציציותיו, כן קיימו למעלה לכפר לכל בין ראוי ובין אינו ראוי.

וכתב בספר מאור ושמש (רמזי פורים ע"מ שצט) וז"ל "ומרדכי ואסתר פעלו שבים פורים לא יהיה שום קטרוג על ישראל כמו ביום כפורים, וזהו כונת הכתוב (אסתר ט, כט): "ותכתב אסתר וכו' את כל תוקף לקיים את אגרת הפורים הזאת השנית". תק"ף בגימ' שע"ף, ורצונו לומר שהודיע להם את גודל חשיבותם של ימי הפורים שבימי הפורים אין שום שטן ופגע רע כמו ביום כפורים על ידי השעיר, ועל כן ראוי לקיים את ימי הפורים לדורות. עכ"ל.

פורים - כיום מתן תורה

יום פורים חשוב הוא כיום שניתנה בו תורה, שהרי מצינו (פסחים סח:): למר בנו של רבינא שהיה יושב בתענית כל השנה חוץ משני ימים, האחד ביום מתן תורה והשני ביום הפורים (עי' דרכי משה אורח חיים, סימן תרצה). ורמז לדברים אלו כי "פורים" בגימטריא "הר סיני" (עם הכולל - 236) (אמרי נועם סז ע"א).

חייב איניש לבסומי

נודע מה שאמרו בגמרא חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, והרב דיברו המפרשים לבאר אם חייב להשתכר ממש או שמספיק להתבשם מהיין, וכמו שכתב הרמ"א (סימן תרצה ס"ב) "דאין צריך להשתכר כל כך, אלא שישתנה יותר מלימודו וישן, ומתוך שיטן אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי, ואחד המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיכוין לבו לשמים".

ואכן גם במבואר בדברי האריז"ל יש ויכוח במפרשים אם כוונתו שצריך להשתכר עד שממש לא יבחין במאמרו, ויוציא מפיו ברוך מרדכי, או שכונתו רק לריבוי שתית היין ודי בזה. ואין כאן המקום הכריע הענין, אך עכ"פ נביא את דברי האריז"ל עצמם בשעה"כ ששם מבואר ענין ריבוי השתיה בפורים והוא לפי שידוע שהמן הוא מזרע עמלק והוא כנגד קליפת עמלק העומדת למעלה כנגד הקדושה, וציונו הש"ת למחות את זרעו של עמלק כי קליפת עמלק היא באה כדי להסתיר את כבודו יתברך שלא יתגלה בעולם כביכול ח"ו עזב ה' את הארץ ואין הוא משגיח על בריותיו וכאומרם "אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק" והינו כי שם הו"ה שלם הוא מורה על חיבור העולם הזה עם העולם

העליון, כי ל"ה הוא בחינת עולמות העליונים, ואותיות ו' ה' הם בחינת השתלשלות הספירות והשפעתם בעולמות התחתונים, והתגלות שם הו"ה שלם הוא מורה על יחודו יתברך וממשלתו בעליונים ובתחתונים וכי הוא משגיח על הכל, ועמלק והמן הם רוצים להפריד אותיות ו"ה היינו התגלות כבודו ושפעו יתברך שבעולם הזה מאותיות ל"ה וכאילו ח"ו אין השגחתו בעולם הזה, ותפקידו הוא למחות את זרע עמלק ואת קליפת עמלק וזה על ידי שאנו מקיימים מצוות הש"ת ומגלים את כבודו והשגחתו עלינו בעולם הזה.

ואמנם ודאי שקליפת עמלק הבורא יתברך הניח לה כביכול מקום בעולם הזה, כדי ליתן לנו עבודה למחותו כדי שמתוך החושך יתגלה האור ועל ידי זה להיטיב לנו וליתן שכר טוב לכל הבוטחים בו ומגלים כבודו ויחודו, וכדי לקיים את קליפה זו הניח הבורא יתברך בתוך הקליפה ניצוץ של קדושה המאיר בתוכה ומחיה אותה כי אי אפשר שיהיה חיות לשום דבר בלא שפע מאיתו ית', ועל כן עתה ביום פורים שאנו באים למחות את קליפת עמלק מהעולם אנו צריכים ליהרר שלא להמשיך משפע הקדושה לקלי' עמלק ח"ו, ומצד שני אנו רוצים להשפיע אל אותו הניצוץ קדושה הנמצא שם ומחיה אותו, ועל כן אמרו חז"ל שצריך לומר 'ברוך המן' להמשיך אל הניצוץ ההוא אור, אבל צריך לומר זאת בלא כונה רק אחר שהוא שיכור ויצא מדעתו, שאם יהיה ח"ו בכוונה יאיר גם אל הקליפה עצמה ח"ו ולא רק לניצוץ הקדושה שבה. בפרי עץ חיים אחר שביאר זה הענין כתב: "ולענ"ד נראה כי על ידי שתית היין ברבוי גדול יש הארה גדולה שיהיה זה כח להאיר גם לניצוץ ההוא שבתוך הקליפה".

סיפור הצלת יהודי דמשק

עפרות זהב אסף הפחה העריץ של דמשק בארמונו ותאוותו לכסף וזהב לא ידעה שובעה. ביחוד נתן עיניו בבתי היהודים, בדמשק ובסוריה, המלאים כל טוב. אוניותיהם שטות עד איי הים ובלביו להטה תאוה עזה לממונם ולעושרם.

באחד הימים קרא אליו את טובי העדה בדמשק ואמר להם "אני הפחה, המולך על סוריה בחסד הכליף הגדול מבגדד, בא אליכם בדין, כי הרבה ממון מגיע לי מכם. נין ונכד אני להמן בן המדתא, אשר אבות אבותיכם תלוהו בשושן הבירה. עשרת אלפים כיכר כסף שקל זקני המן בידי המלך אחשורוש לאבד את היהודים בפרס ומדי, בכישופי אסתר המלכה העברתם את הגזרה ואתם חיים וקיימים עד היום. את עשרת אלפי כיכר הכסף לא החזירו אבותיכם להמן וגם לא לבניו אחריו. על כן באתי היום, אני, נינו של המן, ותובע מכם את ממונו שפייר בשבילכם. ואם תמאנו ומריתם להחזיר לי את הכסף, אקיים את גזרת המן זקני להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים אשר בסוריה!".

כבו מולו ראשי העדה "הלא גם אם נאסוף את כל כסף יהודי סוריה לבייתך לא ימצאו עשרת אלפי כיכר כסף ואיכה תדרוש זאת מאיננו?". אך, הרשע הקשה לבו "אם תשמעו לי, והחזרתם עשרת אלפים כיכר כסף של המן זקני, לא תפול עשרת ראשכם ארצה, ואם לא - יצא דבר מלכות מלפני לכל ערי סוריה, להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים. אני קובע לכם זמן סופי עד יום שלושה עשר לחודש אדר עליהם להביא כל הכסף אלי". הנכבדים יצאו אבלים מביתו של הרשע, כינסו את כל העדה בבית הכנסת בדמשק וסיפרו להם את מחשבת הרשע הזה. בני העדה הרימו את קולם בבכי ותעל שוועתם השמימה.

בעיר צפת ישב אז הקדוש רבי יצחק בן שלמה לוריא, האר"י הקדוש, אשר עיניו צופיות מסוף העולם ועד סופו. כאשר שמע האר"י את נאקת בני ישראל עולה מדמשק וראה בעיניו את הסכנה הנוראה המרחפת עליהם, הפיל תחינתו לפני הקדוש ברוך הוא, כי יגאלם מיד צר וירחמם רחמי עולם.

הוא שלח מכתב אל טובי העיר אשר בדמשק וזה לשונו: "עדה קדושה, ה' עליכם יחיה! בעוונותיכם שלח בכם השם יתברך את הרשע המתפאה, כי נכד המן בן המדתא הוא. אל תראו ממנו, שובו אל ה' בכל לבבכם והי יפר את עצת הרשע ויראה לכם ניסים ונפלאות. אל תגבו כספים ואל תתנו ממונכם ביד הרשע, כי ה' ישחק לו כי אי יומו!". כאשר קראו יהודי דמשק את מכתבו של האר"י הקדוש נרגעה רוחם וציפו בבטחה לחסדי ה'. הם שלחו שליחים אל כל קהילות סוריה כי לא ידאגו ולא ירעדו רק שיעשו תשובה ותפילה וירווח להם, כי אלוקי ישראל, שומר ישראל, יציל את עמו, מידי מבקשי רעתו, וכן עשו.

ליל בלהות הביא הקדוש ברוך הוא לעולם, השמים כוסו בעננים טעונים מים רבים, לטטוף עולם ומלואו ולמחות את כל רשעת היקום מעל פני הארץ. רוח צפונית עזה נשבה מן הים. בלילה ההוא נדדה שנת הפחה אשר בדמשק הבירה ויחלום והנה הוא עומד בכיכר השוק הגדול בדמשק, באמצע השוק עץ תליה גבוה חמישים אמה ועליו תלוים אחד-עשר איש ועוד חבל אחד ויתד ברזל התנופפו ריקים באוויר. שאל הפחה המשתומם "מי הם התלוים האלה ולמי נועד החבל השנים-עשר?". לפתע הניע לאוזניו קול מוזר המדבר אליו "רשע! האם לא תכיר את המן זקן ועשרת בניו התלוים בשושן הבירה. הלא תדע כי החבל הפני נועד בשבילך!".

נבהל הרשע מאוד ורצה לברוח מהשוק. אך כאשר נדם הקול הנורא, נחפז אליו במרוצה אדם חמוץ בגדים, ידיו לוחטות כאש והתחיל קושרו בחבל הפנוי. החל הרשע בוכה ומיילל, שיעזבוהו ויחוסו על נפשו. אמר לו האיש "רשע מרושע!" מי שאינו מרחם על אחרים ורוצה לאבד את כל היהודים בסוריה, אל יבקש רחמים על עצמו! אם אין אתה רוצה להיתלות על עץ כהמן זקן, קח מיד גליון קלף וכתוב עליו, כי כבר שקלו היהודים את עשרת אלפי כיכר הכסף על ירך ואתה מבטל את הגזרה!". מרוב פחד לקח קלף וכתב, כי היהודים שילמו לו עשרת אלפים כיכר כסף שבאו לו בירושה מהמן זקנו. הטביע חותמת המלך מתחת הכתב ואת חתימת ידו.

כאשר גמר לכתוב נשבה לפתע רוח צפון מן הים, הרימה את הכתב והעיפה אותו למרחקים, עד הגיעה לעיר צפת. שם דרך החלון של בית המדרש הכניסה את מגילת הקלף עם החתימה לרגלי האר"י הקדוש, בשעה שעמד בתפילה לפני ארון הקודש והתחנן על אחיו בדמשק. האר"י הקדוש גלל את המגילה, קרה בא וראה את חותמת המלך אשר ביד הפחה. הודה לה' שומר ישראל, כי לא ינום ולא ישן. מיד לקח את הקלף, שלחו על ידי שליח אל טובי העיר דמשק והזהירם לשמור את הדבר בסוד עד שיגיע מועד הפרעון. חודש אדר הגיע. הפחה שלח לקרוא ליהודים ולשאול אותם אם הכינו את הכסף. גללו טובי העיר לפני הפחה את המגילה ואמרו לו "קרא נא הפחה הגדול את הכתוב במגילה ויבדוק את החותמת!". כשראה הפחה כי זהו אותו קלף שראה בחלומו וחתם עליו בעצם כתב ידו ובחותמת המלך, נבהל מאוד ונענה להם עתה ידעתי כי אלוקיכם שומר אתכם מכל רע, משמים היתרו בי שלא אדבר אתכם מטוב ועד רע ואבטל הגזרה. ועתה לכו לבתיכם לאכול ולשמוח ומהיום והלאה לא תאונה לכם כל רעה. ליהודים אשר בדמשק היתה אורה ושמחה וששון ויקה. הם הדו לה' על הנס הגדול שארע להם על ידי הצדיק הקדוש רבי יצחק לוריא, האר"י הקדוש (תפארת החג פורים עמ' רי).

באחד באדר משמיעין על השקלים

זכר למהצית השקל

כמידי שנה ניתן להעביר את מעות 'זכר למהצית השקל' עבור פעילות החסד והפצת התורה שע"י ישיבתינו הקדושה

(ערך מהצית השקל 30 ש"ה לכל אדם)

שמות התורמים ובקשותיהם האישיות יועברו אל רבני ומקובלי הישיבה ובראשם מו"ר ועט"ר רבינו בניהו שמואלי שליט"א אשר יערכו עבורם תפילה מיוחדת ביום תענית אסתר בה יעתירו עבורם לברכה וישועה

למסירת שמות: 02-624-9000

קייטרינג משובח
 אכילה ללחמית
 ברית מילה • בר מצוה
 שבת חתן • ועוד
 לחזנות 055-979-7176

פדיין נפש
 ע"י מו"ר המקובל רבי בנימין שמואלי שליט"א
 למוסדות צדקה
 02-6222-560

כל הפושט נותנין לו!
 ניתן להעביר מעות מתנות לאביונים שיחולקו בו ביום בתכלית ההידור ע"י מו"ר שליט"א שמות התורמים יכנסו אל הקודש פנימה להיושע בכל הישועות | 02-624-9000

מהנות לאביונים

